

PESTPROTOCOL

Op de Bijloer is ons uitgangspunt dat kinderen en volwassenen op respectvolle manier met elkaar omgaan. Een kind dat zich gerespecteerd weet, ontwikkelt zelfvertrouwen en een goed gevoel van eigenwaarde. Wanneer er echter gepest wordt, verdwijnt dat gevoel van eigenwaarde. Om dat te voorkomen hebben wij als team een pestprotocol opgesteld:

Tijdens besprekingen staat het onderwerp "pesten" regelmatig op de agenda.

- Tijdens de lessen sociaal emotionele vorming in de groepen 1 t/m 8 gebruiken we de methode "Leefstijl". Tijdens deze lessen behandelen we allerlei onderwerpen die te maken hebben met sociaal gedrag. Op deze manier willen we pesten voor zijn.
- Aan het begin van het schooljaar worden er in iedere groep klassenregels gemaakt. Deze regels worden door de kinderen en de leerkracht(-en) ondertekend en opgehangen. Zodra er sprake is van gedrag dat niet in overeenstemming is met de gemaakte regels, zullen kinderen hierop gewezen worden.

Als ouders merken dat hun kind gepest wordt, kunnen zij contact opnemen met de leerkracht van hun kind, de IB-er, de vertrouwenspersoon of de directie.

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

Dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig moeten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Alle medewerkers, leerlingen en ouders onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Voorwaarden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers.

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

PESTEN, WAT IS DAT?

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt.

Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

Op school stellen we regelmatig een onderwerp in de groep aan de orde.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen, wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Steeds weer geldt hier: "Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander!"

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken.

Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.

Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het

pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en ouders halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders.

De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties aan de leerkracht en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

REGELS DIE GELDEN IN DE GEHELE SCHOOL:

Onze gouden regels natuurlijk!

- Wij zorgen ervoor dat iedereen rustig en goed zijn werk kan doen!
- Wij zijn aardig voor elkaar!
- Wij zorgen goed voor alle spullen!

Elke groep maakt samen met de kinderen een aantal groepseigen regels. Bijv.:

1. Benader de ander zoals je zelf benaderd wil worden.
2. Vertel het aan de juf of meester wanneer er iets gebeurt wat jij niet fijn of juist gevaarlijk vindt.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden;
4. Ben je boos? Probeer er over te praten of ga anders naar de meester of de juf.
5. Spullen van een ander kind behandel je met respect.
6. Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!
7. Word je gepest of heb je ruzie? Praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden. Is het opgelost? Dan kunnen we vergeven en vergeten.
8. We luisteren naar elkaar en nemen de ander serieus.
9. Jij mag er zijn!
10. Behalve je eigen juf of meester mag je ook naar andere meesters of juffen gaan om je verhaal te vertellen.
11. Op de obs Jan Antonie Bijloo is iedereen welkom!

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en kiezen bijv. een regel van de maand.

Deze regel hangen we goed zichtbaar voor in het lokaal.

Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen eventuele sancties

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een uitgebreid gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fases van stevig aanpakken treden in werking (zie verderop).

Ook wordt de naam van de ruziemaker / pester genoteerd.

Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Steviger aanpak.

- a. De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids (niet zichtbaar bijv. via MSN, mail etc.) pesten. In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- b. De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht neemt duidelijk een stelling in en gaat over naar de onderstaande fases.

De volgende stap is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

FASE 1:

- Melden bij ib'ster en vertrouwenspersoon;
- Een of meerdere pauzes binnen blijven;
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt;
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Deze gesprekken worden altijd vastgelegd door de leerkracht.

FASE 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

Het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?;

- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken;
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'over' beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft; Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel;
- Straffen als het kind wel pest –belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop eerst-nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen;
- Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; SMW.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;

- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!;
- Denk er eens over na, wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

Cyberpesten

Het kan tegenwoordig ook voorkomen dat er gepest wordt op het internet, via bijvoorbeeld Twitter, MSN, What's App of via Facebook. Deze specifieke, moderne vorm van pesten heet cyberpesten.

Cyberpesten vindt niet op school plaats, maar thuis, waar de verantwoordelijkheid ligt bij u, als ouder. Dit neemt niet weg dat wij als school dit cyberpesten zeer ernstig nemen, omdat de gevolgen doorgaan in de klas.

Mijn kind wordt gepest op internet

Het kan gebeuren dat uw kind naar u toe komt met vervelende mails, MSN gesprekken of andere problemen die met digitaal pesten te maken hebben. Het kan ook gebeuren dat u vermoedt dat er iets aan de hand is en dat u in de e-mail inbox van uw kind haat of pestmail vindt. Op dat moment moet u aan de slag. Wij proberen zo duidelijk mogelijk uit te leggen wat de stappen / mogelijkheden zijn die u kunt ondernemen.

Uw kind

Praat met uw kind. Heeft het enig idee wat de bron van het gepest kan zijn, wie er achter zit? Heeft uw kind ruzie met iemand gehad?

Digitaal gepest worden legt vaak een extra zware belasting op uw kind, omdat het eigen huis, dat normaal een veilige plek is, aangetast wordt. Vertel uw kind meteen dat het niet zijn of haar schuld is dat het gepest wordt. Vertel het ook om alles te bewaren zowel op MSN, als met e-mail, Twitter en/of SMS. Deze bewaarde bestanden kunnen later als bewijsmateriaal dienen.

Uw kind beschermen

Het is als ouder erg moeilijk om werkeloos toe te zien terwijl derden proberen om de bron van het gepest te vinden. Ook voor uw kind is het natuurlijk erg vervelend. Daarom kan het zeker zin hebben om met uw kind achter de computer te gaan zitten om het te leren hoe het zichzelf kan beschermen. Hiervoor kunt u het beschermingsgedeelte van de kindersite en van de oudersite gebruiken. Denk er wel aan dat uw kind waarschijnlijk huiverig is om weer achter het internet te gaan zitten. Ga rustig met uw kind op het internet aan de slag.

De bron is bekend

Als u zeker weet wie achter het gepest zit en de leerkracht en eventuele derden zijn het met u eens, is het het beste om contact op te nemen met de ouders van het kind. In het geval dat het geen kind, maar een volwassene is, is het verstandig om meteen aangifte te doen wegens intimidatie of bedreiging. Dat is namelijk de enige manier om een volwassene aan te pakken. In het geval van een kind is praten met de ouders waarschijnlijk wel genoeg. Zorg wel voor voldoende bewijsmateriaal, de eerste reactie zal waarschijnlijk in de verdediging schieten zijn.

Wat als je kind zelf cyberpest?

Een andere ouder, of een leerkracht is naar u toegekomen met het verhaal dat uw kind een ander online pest. Misschien had u dat zelf wel gedacht en misschien gelooft u het nog steeds niet. Zaak is wel dat het pesten ophoudt. Het is niet vanzelfsprekend dat uw kind zelfs maar doorheeft dat wat het doet pesten is! Daarom is het belangrijk dat u eens met uw kind gaat praten. Heeft het door wat het aan het doen is? Zo ja, dan rest er weinig dan straffen. Zo nee, denk er dan eens over om uw kind te leren om veilig en verantwoord met het internet om te gaan.

Voor alle ouders: Ga met uw kind in gesprek en leer het hoe het internet gebruikt moet worden.

De school

Indien uw kind niet al naar de leerkracht toe is geweest, vraag dan een gesprek aan. De leerkracht heeft misschien wel een idee wie erachter kan zitten. Denk eraan om de mailtjes, of de logs van de MSN gesprekken uit te printen en mee te nemen. Taalgebruik kan al een heleboel zeggen over de persoon die de mailtjes of MSN gesprekken stuurt.

Twee vuistregels om mee te geven aan je kinderen;

1. Alle informatie die je in het gewone leven voor jezelf houdt, vertel je ook niet op het internet.
2. Alles wat je niet in het echte leven rechtuit tegen iemand durft te zeggen, tik je ook niet in op MSN, Twitter, Facebook.....

Graag benadrukken we dat onze school geen geweld, asociaal gedrag of pesterijen toelaat. Als ouder kunt u de school steunen om cyberpesten te voorkomen, door ook thuis op een veilige en verantwoorde manier om te gaan met moderne communicatiemiddelen. Als u graag meer uitleg wil, kunt u altijd terecht bij de leerkrachten of de directie.